

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi İstatistikleri

Aralık 2023

Cari İşlemler Dengesi

TCMB tarafından açıklanan ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2022 yılının Aralık ayında 6.016 milyon dolar açık veren cari denge, 2023 yılının aynı ayında 2.091 milyon dolar açık verdi. Böylece 2023 yılı Kasım ayında 49.075 milyon dolar olan 12 aylık cari işlemler açığı, Aralık ayında 45.150 milyona geriledi.

Cari açığın gerilemesinde; ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının, Aralık ayında önceki yılın aynı ayına göre 3.492 milyon dolar azalarak 4.586 milyona gerilemesi etkili oldu.

Hizmetler dengesi kaynaklı girişler ise Aralık ayında önceki yılın aynı ayına göre 165 milyon dolar artarak 2.574 milyona yükseldi.

Birincil gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar, önceki yılın aynı ayına göre 325 milyon dolar azalarak 233 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2022 yılı Aralık ayında 211 milyon dolar net giriş kaydedilen ikincil gelir dengesi kaleminde, 2023 yılının aynı ayında 154 milyon dolar net giriş yaşandı.

Cari İşlemler Dengesi, m\$ - Aralık

Aylık	2022	2023	Yıllık Değ.
İhracat	22.865	22.656	-0,9%
İthalat	-30.943	-27.242	-12,0%
Ticaret Dengesi	-8.078	-4.586	-43,2%
Hiz. Gelir	7.192	7.688	6,9%
Hiz. Gider	-4.783	-5.114	6,9%
Hiz. Dengesi	2.409	2.574	6,8%
Birincil Den.	-558	-233	-58,2%
İkincil Den.	211	154	-27,0%
Cari Denge	-6.016	-2.091	-65,2%

12 Aylık	2022	2023	Yıl. Değ.
İhracat	253.352	251.166	-0,9%
İthalat	-342.952	-337.725	-1,5%
Ticaret Dengesi	-89.600	-86.559	-3,4%
Hiz. Gelir	88.950	99.884	12,3%
Hiz. Gider	-39.285	-47.855	21,8%
Hiz. Dengesi	49.665	52.029	4,8%
Birincil Den.	-8.779	-11.213	27,7%
İkincil Den.	-371	593	A.D.
Cari Denge	-49.085	-45.150	-8,0%

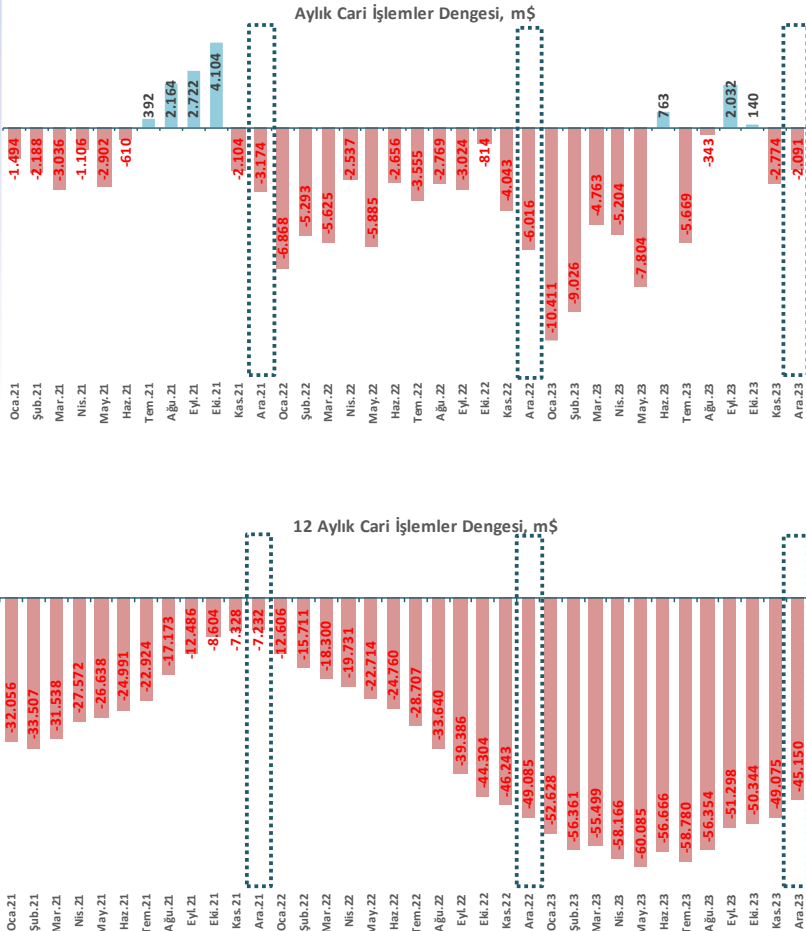
Cari İşlemler Dengesi, m\$ - Aylık

	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-1.494	-6.868	-10.411	73,1%	51,6%
Şubat	-2.188	-5.293	-9.026	-13,3%	70,5%
Mart	-3.036	-5.625	-4.763	-47,2%	-15,3%
Nisan	-1.106	-2.537	-5.204	9,3%	105,1%
Mayıs	-2.902	-5.885	-7.804	50,0%	32,6%
Haziran	-610	-2.656	763	A.D.	A.D.
Temmuz	392	-3.555	-5.669	A.D.	59,5%
Ağustos	2.164	-2.769	-343	-93,9%	-87,6%
Eylül	2.722	-3.024	2.032	A.D.	A.D.
Ekim	4.104	-814	140	-93,1%	A.D.
Kasım	-2.104	-4.043	-2.774	A.D.	-31,4%
Aralık	-3.174	-6.016	-2.091	-24,6%	-65,2%
Ocak - Aralık	-7.232	-49.085	-45.150		-8,0%

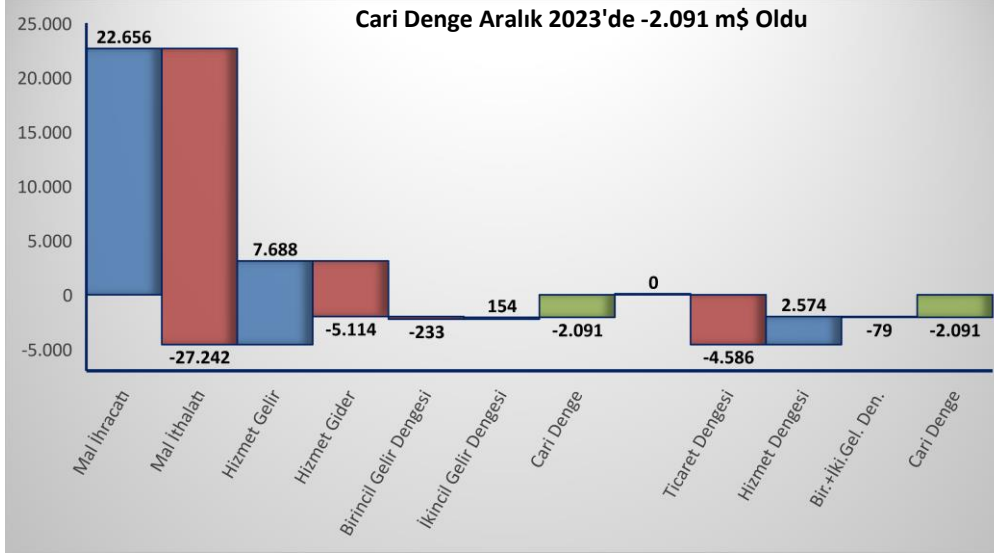
Cari İşlemler Dengesi, m\$ - 12 Aylık

	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-32.056	-12.606	-52.628	7,2%	317,5%
Şubat	-33.507	-15.711	-56.361	7,1%	258,7%
Mart	-31.538	-18.300	-55.499	-1,5%	203,3%
Nisan	-27.572	-19.731	-58.166	4,8%	194,8%
Mayıs	-26.638	-22.714	-60.085	3,3%	164,5%
Haziran	-24.991	-24.760	-56.666	-5,7%	128,9%
Temmuz	-22.924	-28.707	-58.780	3,7%	104,8%
Ağustos	-17.173	-33.640	-56.354	-4,1%	67,5%
Eylül	-12.486	-39.386	-51.298	-9,0%	30,2%
Ekim	-8.604	-44.304	-50.344	-1,9%	13,6%
Kasım	-7.328	-46.243	-49.075	-2,5%	6,1%
Aralık	-7.232	-49.085	-45.150	-8,0%	-8,0%

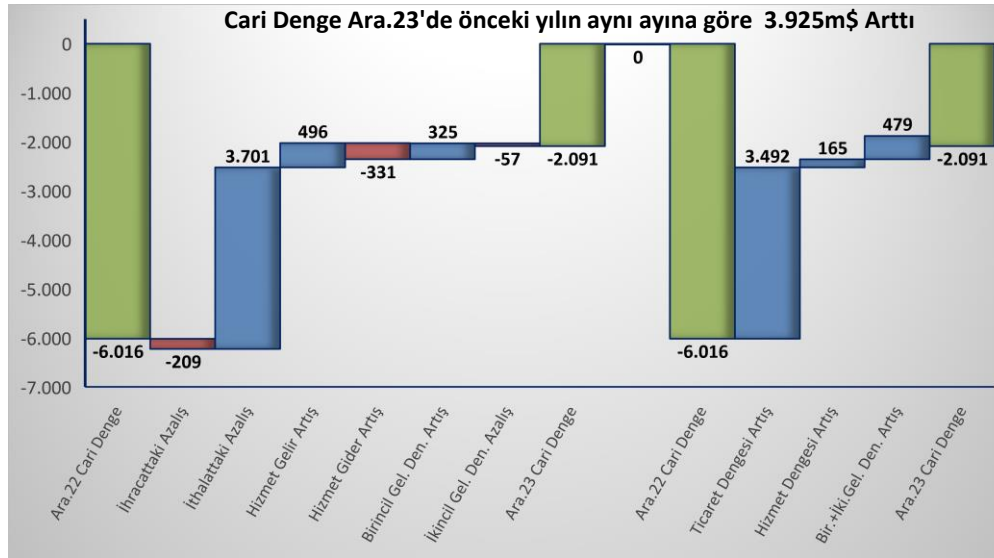
Kaynak: TCMB

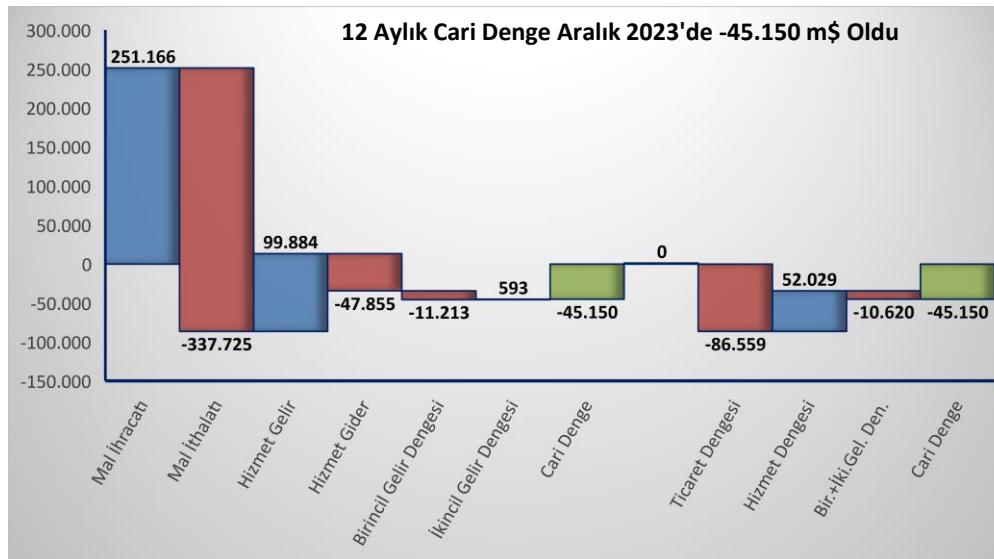
Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

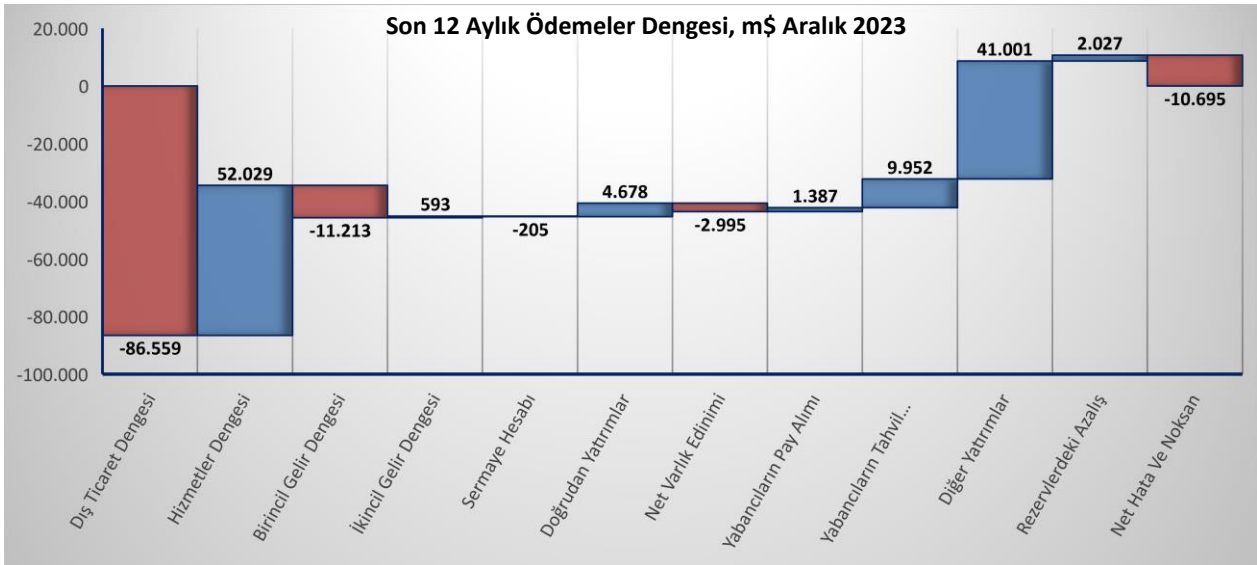
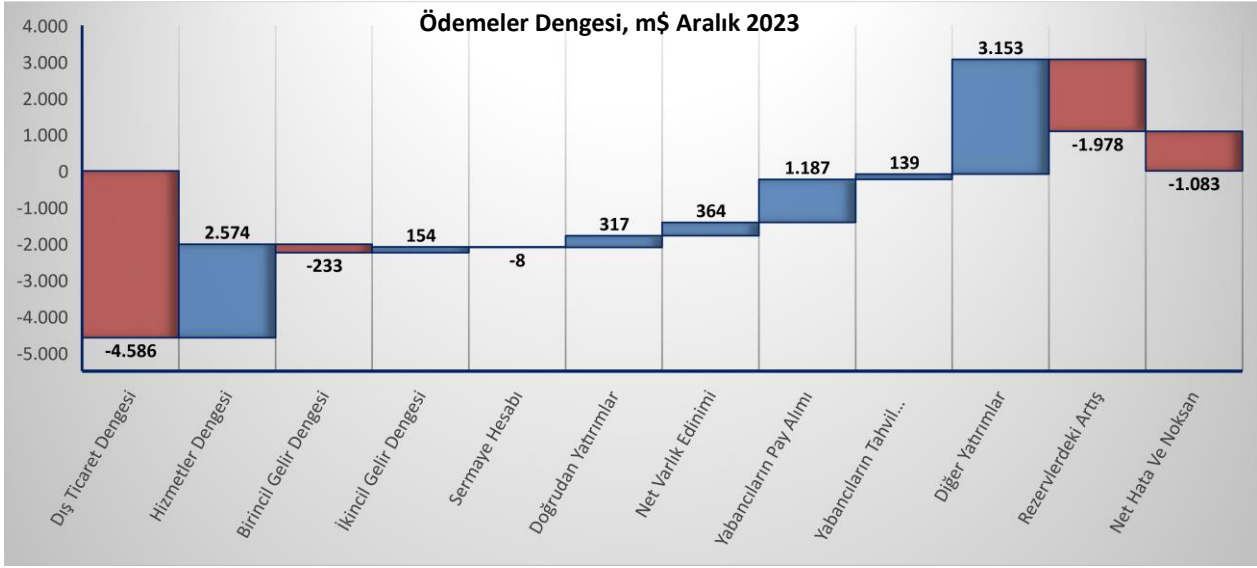
2023 yılı Aralık ayında 22,7 milyar dolar ihracat yapılırken, 27,2 milyar dolar ithalat yapıldı ve ticaret dengesi 4,6 milyar dolar açık verdi. 7,7 milyar dolar hizmet geliri elde edilirken, 5,1 milyar dolar hizmet gideri kaydedildi ve hizmet dengesi 2,6 milyar dolar fazla verdi. Birincil ve ikinci gelir dengesinin 0,1 milyar dolar açık vermesiyle 2023 yılı Aralık ayında cari denge, 2,1 milyar dolar açık verdi.

2022 Aralık ayında 6,02 milyar dolar açık veren cari dengenin, 2023 yılı Aralık ayında 2,1 milyar dolar açık vermesinin temel sebebi dış ticaret dengesinin 3,5 milyar dolar artmasıdır. İhracat önceki yılın aynı dönemine göre 209 milyon dolar azalırken, ithalat 3,7 milyar dolar azalış gösterdi ve böylece dış ticaret dengesi 3,5 milyar dolar artarak 4,6 milyar dolar açık verdi. Bu gelişme neticesinde 2022 yılı Aralık ayında 6,02 milyar dolar açık veren cari denge, 2023 yılının aynı ayında 2,1 milyar dolar açık verdi.

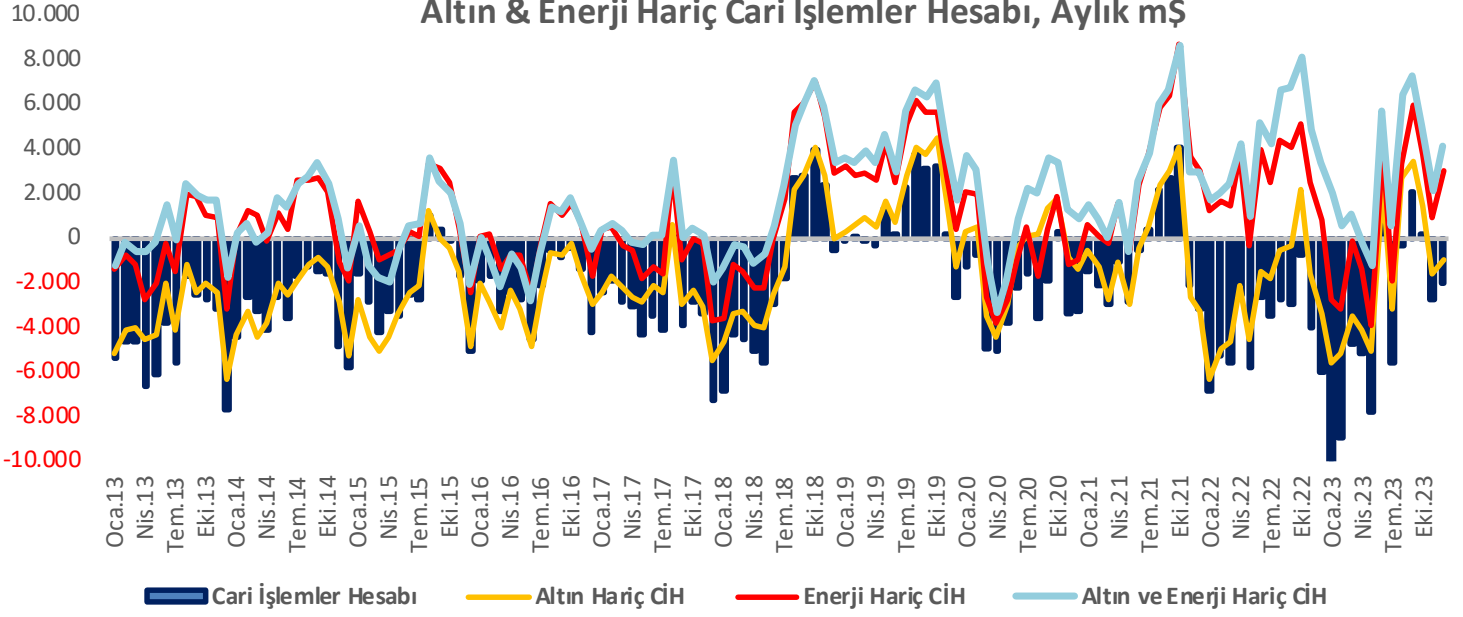
Aralık 2023'te 12 aylık ticaret dengesi 86,6 milyar dolar açık verirken, hizmetler dengesi 52,0 milyar dolar fazla verdi. 10,6 milyar dolar birincil+ikincil gelir dengesi çıkışlarıyla beraber 12 aylık cari açık 45,2 milyar dolar oldu.

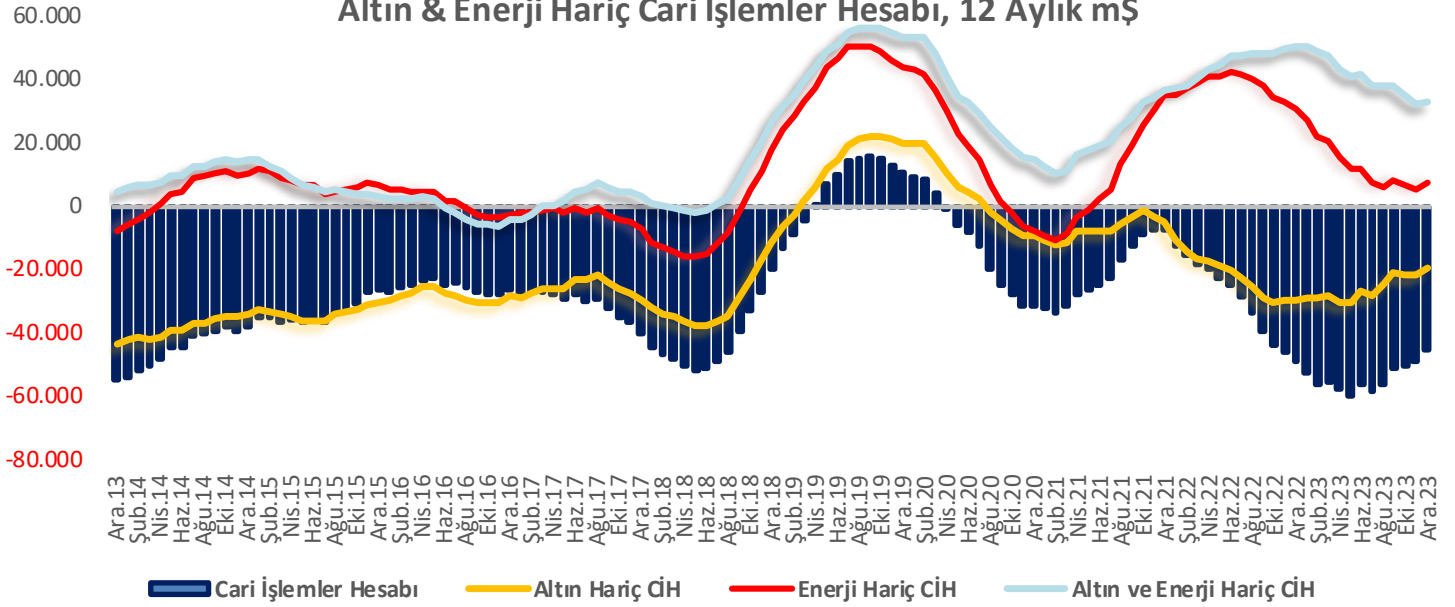
Cari açığın temel olarak nasıl finanse edildiğini gösteren ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2023 Aralık ayında 2,1 milyar dolar cari açık nedeniyle döviz çıkışı gerçekleşmiştir. Çıkan bu döviz karşılık yabancıların 1,2 milyar dolarlık pay senedi ve 139 milyon dolarlık tahvil alımının yanı sıra 317 milyon dolar doğrudan yatırımlardan, 364 milyon dolar net varlık ediniminden ve 3,15 milyar dolar diğer yatırımlardan döviz girişi olmuştur. 1,08 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB'nin rezervlerinde 1,98 milyar dolarlık artış yaşanmıştır.

Son 12 aylık dönemde ise 45,15 milyar dolar olan cari açıkla beraber 3 milyar dolar net varlık edinimi hesabıyla birlikte toplamda 48,1 milyar dolarlık döviz çıkışı gerçekleşmiştir. Çıkan bu döviz karşılık yabancıların 1,4 milyar dolar pay ve 9,95 milyar dolar tahvil alımının yanı sıra 4,7 milyar dolar doğrudan yatırımlardan döviz girdisi olurken büyük bir kısmı TCMB'nin yükümlülüklerinin artmasıyla oluşan diğer yatırımlar hesabından 41 milyar dolar giriş olmuştur. 10,7 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB'nin rezervlerinde 2,03 milyar dolarlık azalış yaşanmıştır.

Altın & Enerji Hariç Cari İşlemler Hesabı, Aylık m\$

Altın & Enerji Hariç Cari İşlemler Hesabı, 12 Aylık m\$

Altın hariç cari işlemler hesabı, 2022 Aralık ayında 3,4 milyar dolar açık vermişken, 2023 yılının aynı döneminde 1,0 milyar dolar açık vermiştir.

Türkiye’de, yıllar itibariyle ekonomik ve sosyal gelişmeler nedeniyle enerji tüketimi artmakta buna karşın yerli enerji kaynaklarımızın sınırlı olması sebebiyle enerji arzımız aynı hızda artırılmamaktadır. Bu durum ülkemizi enerjide dışa bağımlı hale getirmekte ve cari dengemizi olumsuz etkilemektedir. Ayrıca enerji ithalatının cari işlemler dengesine olan etkisi sadece miktar değişimlerinden değil fiyat değişimlerinden de kaynaklanmaktadır. Buna bağlı olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanma ve tüketilen enerjiyle yükseliş gösteren Türkiye’nin enerji ithalatı 2022 yılı Aralık ayında 8,2 milyar dolar iken 2023 yılı Aralık ayında 6,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı Aralık ayında 0,8 milyar dolar fazla veren enerji hariç cari işlemler hesabı ise 2023 yılı Aralık ayında 3,0 milyar dolar fazla vermiştir.

2022 yılı Aralık ayında 3,4 milyar dolar fazla veren altın ve enerji hariç cari denge, 2023 yılı Aralık ayında 4,2 milyar dolar fazla vermiştir.

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - Aylık

2023	İhracat	İthalat	Denge	Karş. Oranı	Aylık Değ.
Ocak	19.213	31.826	-12.613	60%	69,5%
Şubat	18.395	28.915	-10.520	64%	-16,6%
Mart	23.342	29.698	-6.356	79%	-39,6%
Nisan	19.030	26.142	-7.112	73%	11,9%
Mayıs	21.266	31.760	-10.494	67%	47,6%
Haziran	20.286	24.054	-3.768	84%	-64,1%
Temmuz	19.400	30.180	-10.780	64%	186,1%
Ağustos	21.187	28.320	-7.133	75%	-33,8%
Eylül	21.747	25.453	-3.706	85%	-48,0%
Ekim	22.290	27.292	-5.002	82%	35,0%
Kasım	22.354	26.843	-4.489	83%	-10,3%
Aralık	22.656	27.242	-4.586	83%	2,2%
Ocak - Aralık	251.166	337.725	-86.559	74%	

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - 12 Aylık

2023	İhracat	İthalat	Denge	Karş. Oranı	Aylık Değ.
Ocak	254.937	348.597	-93.660	73%	4,5%
Şubat	253.454	351.337	-97.883	72%	4,5%
Mart	254.143	351.904	-97.761	72%	-0,1%
Nisan	249.763	350.292	-100.529	71%	2,8%
Mayıs	252.065	354.258	-102.193	71%	1,7%
Haziran	249.099	348.623	-99.524	71%	-2,6%
Temmuz	250.004	351.043	-101.039	71%	1,5%
Ağustos	250.110	348.625	-98.515	72%	-2,5%
Eylül	249.448	343.632	-94.184	73%	-4,4%
Ekim	250.719	343.455	-92.736	73%	-1,5%
Kasım	251.375	341.426	-90.051	74%	-2,9%
Aralık	251.166	337.725	-86.559	74%	-3,9%

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - Aylık

	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-1.907	-8.553	-12.613	56,1%	47,5%
Şubat	-2.102	-6.297	-10.520	-16,6%	67,1%
Mart	-2.988	-6.478	-6.356	-39,6%	-1,9%
Nisan	-1.744	-4.344	-7.112	11,9%	63,7%
Mayıs	-3.055	-8.830	-10.494	47,6%	18,8%
Haziran	-1.635	-6.437	-3.768	-64,1%	-41,5%
Temmuz	-3.148	-9.265	-10.780	186,1%	16,4%
Ağustos	-2.884	-9.657	-7.133	-33,8%	-26,1%
Eylül	-1.126	-8.037	-3.706	-48,0%	-53,9%
Ekim	-50	-6.450	-5.002	35,0%	-22%
Kasım	-3.628	-7.174	-4.489	-10%	-37,4%
Aralık	-5.046	-8.078	-4.586	2,2%	-43,2%
Ocak - Aralık	-29.313	-89.600	-86.559		-3,4%

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - 12 Aylık

	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-36.463	-35.959	-93.660	4,5%	160,5%
Şubat	-36.622	-40.154	-97.883	4,5%	143,8%
Mart	-35.255	-43.644	-97.761	-0,1%	124,0%
Nisan	-33.155	-46.244	-100.529	2,8%	117,4%
Mayıs	-33.466	-52.019	-102.193	1,7%	96,5%
Haziran	-33.039	-56.821	-99.524	-2,6%	75,2%
Temmuz	-34.224	-62.938	-101.039	1,5%	60,5%
Ağustos	-31.732	-69.711	-98.515	-2,5%	41,3%
Eylül	-29.104	-76.622	-94.184	-4,4%	22,9%
Ekim	-27.864	-83.022	-92.736	-1,5%	11,7%
Kasım	-27.632	-86.568	-90.051	-2,9%	4,0%
Aralık	-29.313	-89.600	-86.559	-3,9%	-3,4%

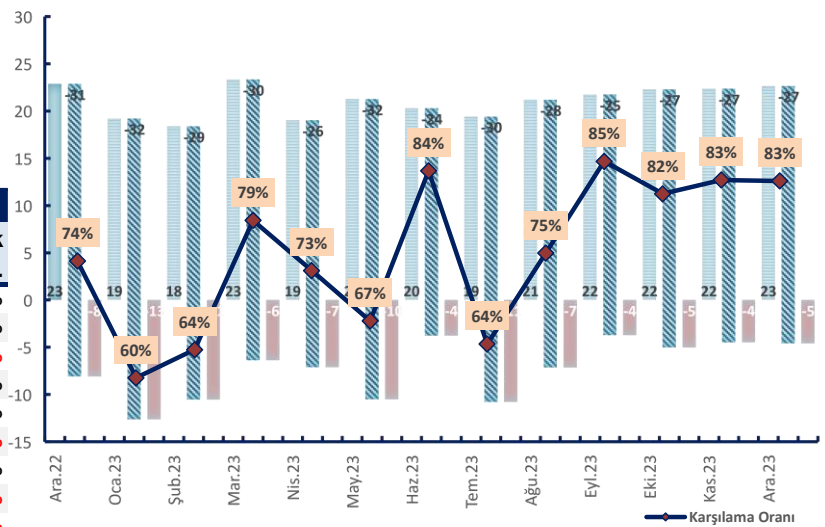
Dış Ticaret Dengesi

2023 yılı Aralık ayında ihracat bir önceki aya göre %1,35 artarak 22.656 milyon dolara yükselirken, ithalat %1,49 artarak 27.242 milyon dolara yükseldi. Böylelikle 2022 yılı Kasım ayında 4.489 milyon dolar açık veren dış ticaret dengesi, 2023 yılı Aralık ayında 4.586 milyon dolar açık verdi.

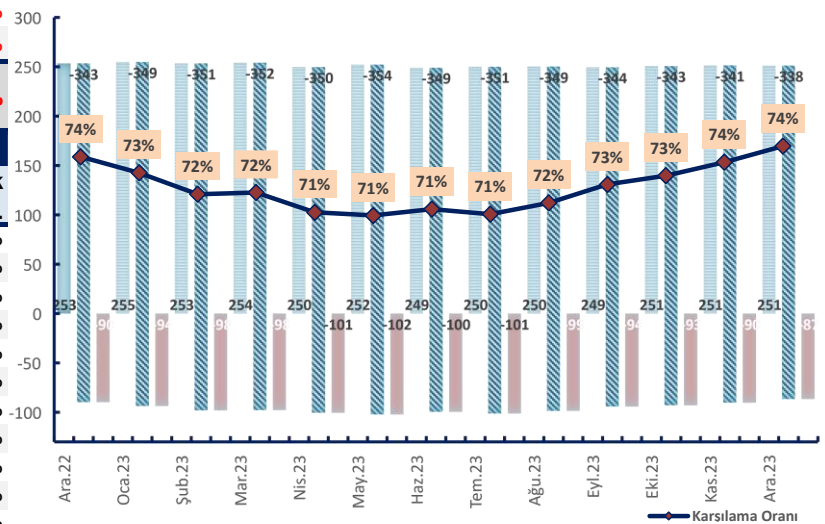
İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Aralık ayında %74 seviyesindeyken 2023 yılı Aralık ayında %83'e yükseldi. Kasım 2022'de ise %83 seviyesinde idi.

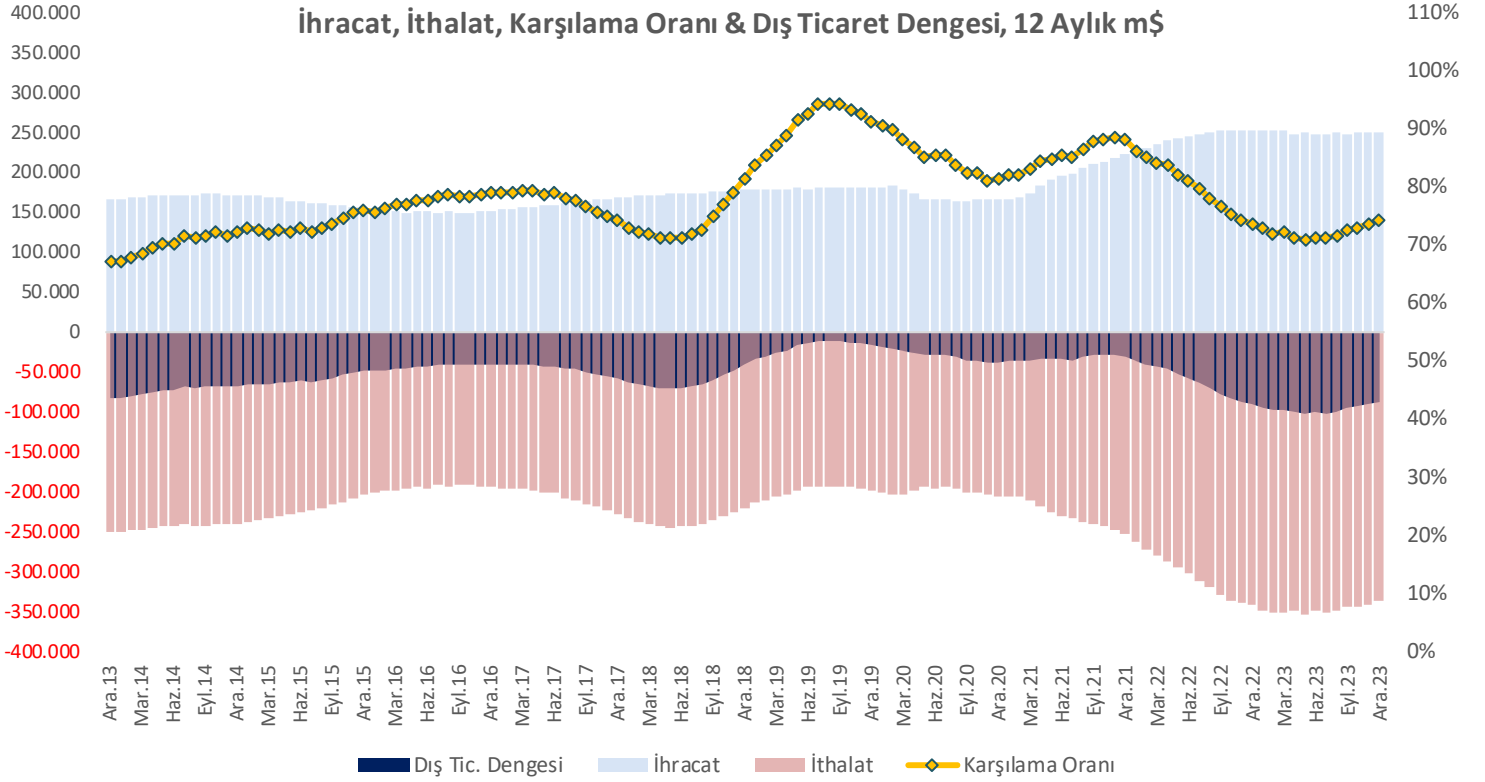
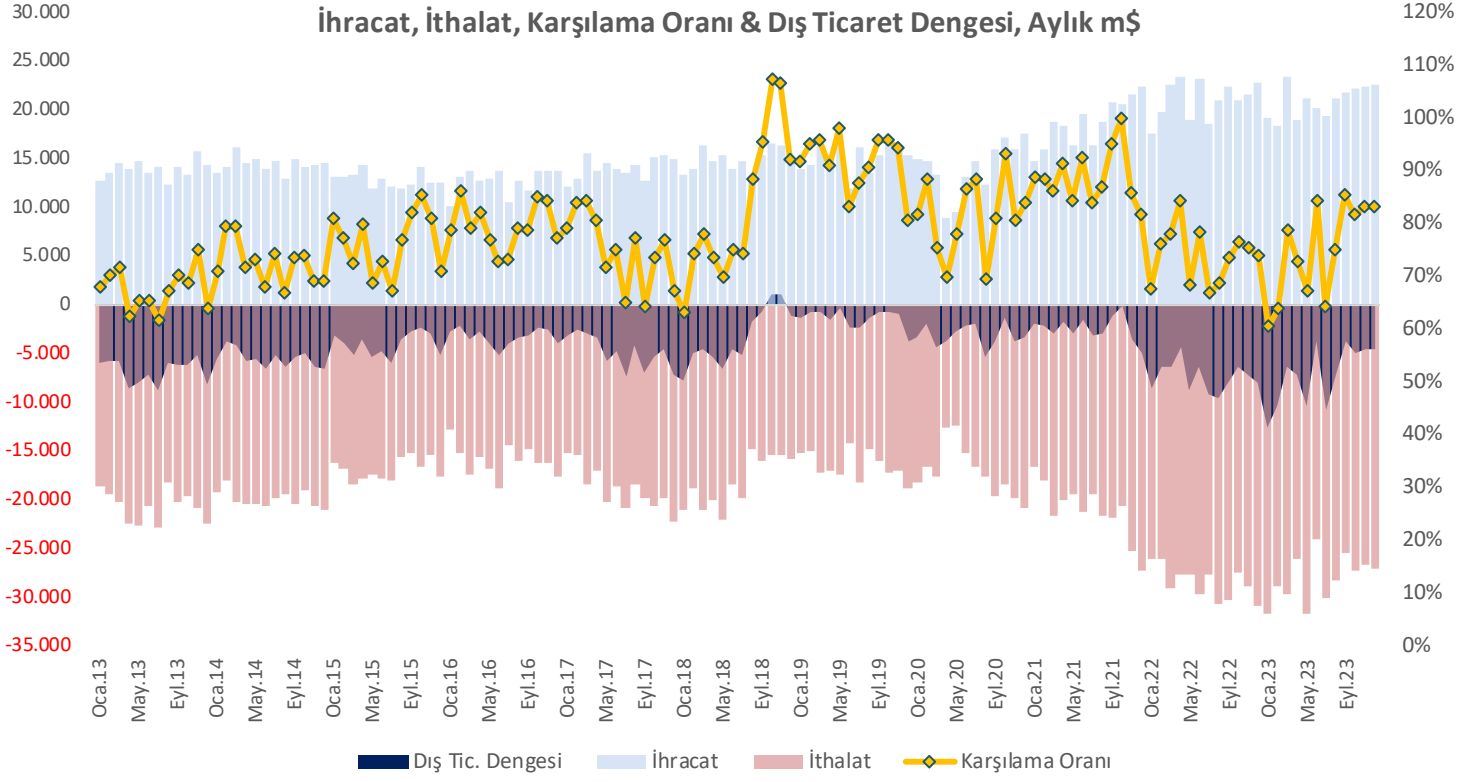
12 aylık ihracat ve ithalat sırasıyla 251.166 ve 337.725 milyon dolar olması sonucunda 12 aylık dış ticaret açığı, 86.559 milyar dolar olarak gerçekleşti.

İHRACAT, İTHALAT & DİŞ TİCARET DENGESİ, AYLIK MİLYAR\$

İHRACAT, İTHALAT & DİŞ TİCARET DENGESİ, 12 AYLIK MİLYAR\$

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

Hizmetler Dengesi

2022 yılı Aralık ayında 2,4 milyar dolar net fazla veren hizmetler dengesi, 2023 yılı Aralık ayında 2,6 milyar dolar net fazla verdi. Hizmetler dengesi, aylık %15,7 azalırken, yıllık %6,8 arttı. .

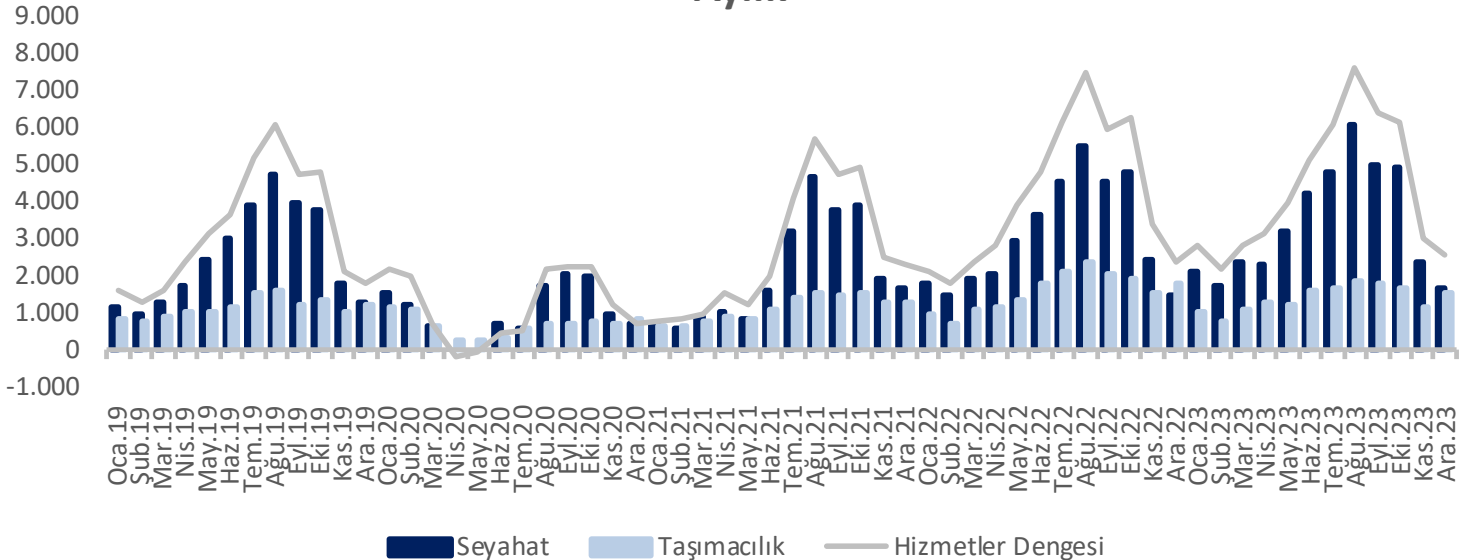
Koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı Nisan ve Mayıs aylarında sıfır olan seyahatin, 2020 Haziran ayı itibariyle salgının kontrol altına alınmasıyla ülkelerin sınırlarını açmalarının etkisiyle 2020 Ağustos ayında önceki aya göre %211 artış görüldü. Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, Aralık 2023'de bir önceki yılın aynı ayına göre %13,5 artarak 1,7 milyar dolara yükseldi. Aylık bazda ise kış aylarının gelmesiyle %29,4 azaldı.

Hizmetler Dengesi, m\$ - Aylık														
2023	Bak. ve On.	Taşım.	Seyahat	İnşaat	Sig. ve Emk.	Finansal	Fikri Mülk.	Telkom.	Diğ. İş Hiz.	Kiş. Kült. ve Eğ.	Resmi Hiz.	Hiz. Denge	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	131	1.043	2.160	17	-259	-20	-200	40	-113	-10	-46	2.818	17,0%	31,0%
Şubat	136	809	1.749	16	-128	-15	-147	-67	-163	0	-58	2.162	-23,3%	20,6%
Mart	124	1.093	2.382	19	-91	-11	-294	-118	-218	-13	-67	2.865	32,5%	21,1%
Nisan	126	1.303	2.291	2	-65	-21	-230	-71	-166	-12	-102	3.152	10,0%	11,7%
Mayıs	154	1.205	3.203	22	-66	-17	-189	-68	-231	-8	-71	3.987	26,5%	1,9%
Haziran	55	1.602	4.220	16	45	-13	-382	-95	-320	-24	-47	5.125	28,5%	6,2%
Temmuz	154	1.679	4.846	16	-47	-8	-256	-52	-244	-7	-47	6.095	18,9%	-1,3%
Ağustos	176	1.844	6.126	20	-88	-8	-198	-36	-230	1	-37	7.620	25,0%	1,3%
Eylül	81	1.840	5.033	34	94	-1	-305	-99	-293	-17	-61	6.394	-16,1%	6,9%
Ekim	157	1.681	4.917	23	-85	-3	-209	22	-314	-14	-73	6.183	-3,3%	-1,6%
Kasım	147	1.198	2.401	21	-112	2	-229	-57	-312	-12	-64	3.054	-50,6%	-10,7%
Aralık	146	1.571	1.696	81	-23	1	-484	-114	-373	-10	-72	2.574	-15,7%	6,8%
Ocak - Aralık	1.587	16.868	41.024	287	-825	-114	-3.123	-715	-2.977	-126	-745	52.029		4,8%

Hizmetler Dengesi, m\$ - 12 Aylık														
2023	Bak. ve On.	Taşım.	Seyahat	İnşaat	Sig. ve Emk.	Finansal	Fikri Mülk.	Telkom.	Diğ. İş Hiz.	Kiş. Kült. ve Eğ.	Resmi Hiz.	Hiz. Denge	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	1.206	19.089	37.653	257	-1.794	-100	-2.482	-491	-2.664	-83	-575	50.332	1,3%	51,8%
Şubat	1.252	19.151	37.922	266	-1.788	-92	-2.508	-540	-2.624	-65	-599	50.702	0,7%	48,7%
Mart	1.324	19.163	38.338	267	-1.702	-86	-2.586	-574	-2.632	-63	-615	51.202	1,0%	44,4%
Nisan	1.341	19.279	38.589	253	-1.643	-84	-2.660	-631	-2.624	-62	-671	51.532	0,6%	40,2%
Mayıs	1.386	19.144	38.829	257	-1.577	-90	-2.714	-712	-2.638	-63	-694	51.608	0,1%	30,8%
Haziran	1.340	18.964	39.375	253	-1.374	-97	-2.861	-761	-2.698	-77	-674	51.908	0,6%	22,8%
Temmuz	1.420	18.501	39.645	247	-1.303	-98	-2.908	-772	-2.712	-75	-685	51.827	-0,2%	17,0%
Ağustos	1.461	17.989	40.248	244	-1.262	-93	-2.966	-794	-2.760	-64	-684	51.922	0,2%	12,6%
Eylül	1.446	17.766	40.748	263	-1.041	-110	-3.039	-804	-2.772	-77	-716	52.332	0,8%	10,6%
Ekim	1.463	17.484	40.859	276	-992	-100	-3.043	-731	-2.882	-88	-743	52.229	-0,2%	7,3%
Kasım	1.543	17.130	40.822	272	-975	-104	-3.098	-728	-2.939	-99	-727	51.864	-0,7%	4,6%
Aralık	1.587	16.868	41.024	287	-825	-114	-3.123	-715	-2.977	-126	-745	52.029	0,3%	4,8%

Kaynak: TCMB

Aylık

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

Finans Hesabı, m\$ - Aylık					
2023	Doğ. Yat.	Port. Yat.	Diğer Yat.	Rezerv Değ.	Finans Hesabı
Ocak	166	469	159	9.341	10.135
Şubat	532	236	2.386	4.677	7.831
Mart	497	-1.036	7.767	264	7.492
Nisan	811	-1.204	2.949	6.873	9.429
Mayıs	119	-1.412	2.082	16.578	17.367
Haziran	132	1.836	1.433	-11.200	-7.799
Temmuz	482	1.158	5.199	-2.778	4.061
Ağustos	122	880	1.517	-5.134	-2.615
Eylül	-332	1.014	7.476	-7.663	495
Ekim	815	-654	2.785	-247	2.699
Kasım	1.017	5.367	4.095	-6.706	3.773
Aralık	317	1.690	3.153	-1.978	3.182
Ocak - Aralık	4.678	8.344	41.001	2.027	56.050

Finans Hesabı

Finans hesabı altındaki doğrudan yatırımlar kaleminde 2022 Aralık ayında 486 milyon dolar net giriş yaşanırken 2023 yılı Aralık ayında 317 milyon dolarlık giriş yaşandı.

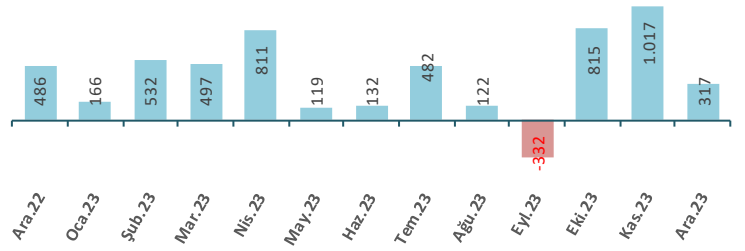
Portföy yatırımlarında ise 1.690 milyon dolarlık net giriş oldu. Alt kalemler incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senetlerinde 1.187 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetlerinde (DİBS) 1.154 milyon dolar net alım yaptığı görülmektedir.

Diğer yatırımlarda da 3.153 milyon dolarlık giriş gerçekleşti.

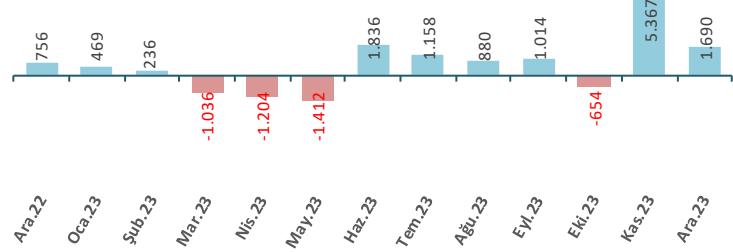
2023 yılı Kasım ayında 6.706 milyon dolar net artış görülen rezerv varlıklarda, Aralık ayında 1.978 milyon dolar artış yaşandı.

Finans Hesabı, m\$ - Aylık					
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-644	-4.232	-10.135	115,0%	139,5%
Şubat	-660	-4.076	-7.831	-22,7%	92%
Mart	-1.474	-3.871	-7.492	-4,3%	93,5%
Nisan	-2.328	6	-9.429	25,9%	A.D.
Mayıs	-3.297	-4.232	-17.367	84%	310,4%
Haziran	2.201	-407	7.799	A.D.	A.D.
Temmuz	3.096	758	-4.061	A.D.	A.D.
Ağustos	3.538	-121	2.615	A.D.	A.D.
Eylül	4.213	-1.380	-495	A.D.	-64,1%
Ekim	3.286	1.133	-2.699	445,3%	A.D.
Kasım	159	-1.799	-3.773	39,8%	109,7%
Aralık	-13.742	-4.715	-3.182	-15,7%	-32,5%
Ocak - Aralık	-5.652	-22.936	-56.050		144,4%

1. Doğrudan Yatırımlar

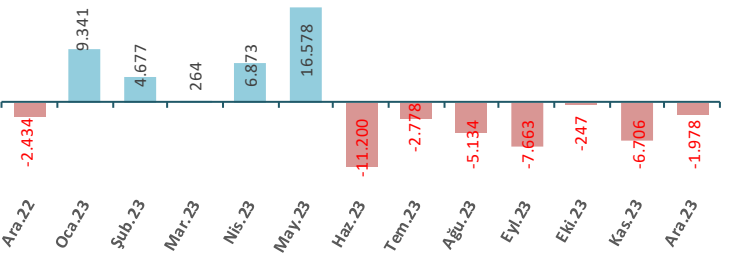
2. Portföy Yatırımları

3. Diğer Yatırımlar

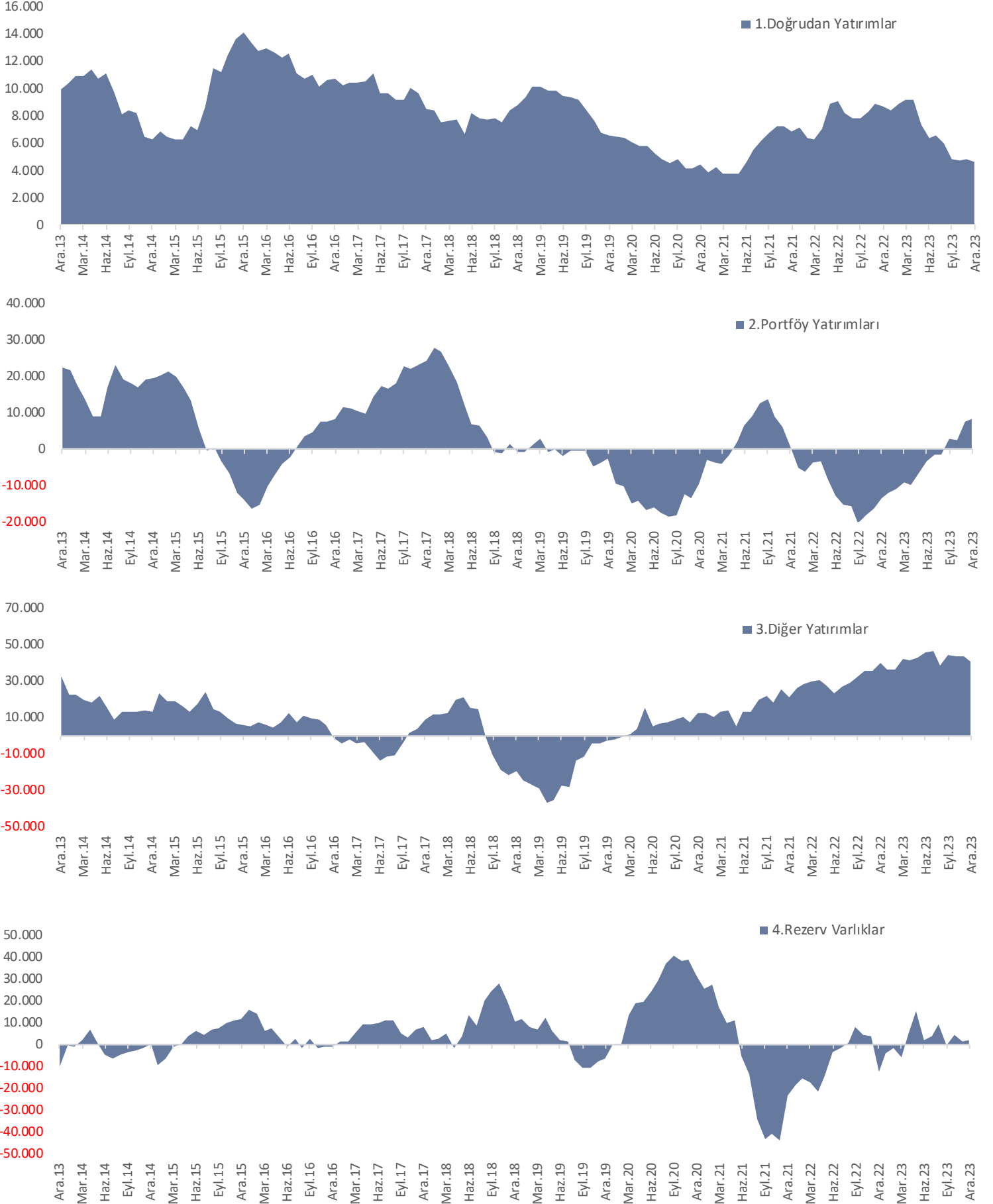
4. Rezerv Varlıklar

Finans Hesabı, m\$ - 12 Aylık					
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-38.293	-9.240	-28.839	25,7%	212,1%
Şubat	-37.872	-12.656	-32.594	13,0%	157,5%
Mart	-29.611	-15.053	-36.215	11,1%	140,6%
Nisan	-25.790	-12.719	-45.650	26,1%	258,9%
Mayıs	-22.001	-13.654	-58.785	28,8%	330,5%
Haziran	-19.095	-16.262	-50.579	-14,0%	211,0%
Temmuz	-14.023	-18.600	-55.398	9,5%	197,8%
Ağustos	-4.434	-22.259	-52.662	-4,9%	136,6%
Eylül	1.339	-27.852	-51.777	-1,7%	85,9%
Ekim	6.220	-30.005	-55.609	7,4%	85,3%
Kasım	5.274	-31.963	-57.583	3,5%	80,2%
Aralık	-5.652	-22.936	-56.050	-2,7%	144,4%

Kaynak: TCMB

12 AYLIK FİNANS HESABI ALT KALEMLERİ, m\$

Net Hata ve Noksan Hesabı

Ödemeler dengesi; bankalar, TÜİK ve Merkez Bankası verilerinden oluşmaktadır. Kamu sektörüne ilişkin kalemlerde çoğunlukla hata beklenmediği gibi, bankacılık sektörüne ilişkin verilerin de (kur oynaklığının ortaya çıkardığı hesaplama hataları dışında) veri toplama yöntemindeki iyileşmeler nedeniyle, büyük ölçüde doğru olduğu varsayılmaktadır. Dolayısıyla, bankacılık dışı özel sektörün döviz varlıklarındaki değişimin büyük ölçüde net hata noksanına yansıdığı düşünülmektedir. Net hata ve noksan (NHN), tanım gereği, ölçüm hataları ve tablodaki verilerin eksik veya fazla derlenmesinden kaynaklanmaktadır. Net hata ve noksan hesabının ödemeler dengesinde hangi kalemlerden kaynaklandığı net olarak ölçülemezle birlikte, bazı kuvvetli tahminler yapılabilmektedir. NHN oluşmasının sebepleri aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Zaman uyumsuzluğu (İthalat veya ihracat için malın hareketi ile ödemenin farklı bilanço dönemlerine yansması gibi)
- Beyan hataları (gümrük işlemlerine ilişkin beyanat hataları gibi)
- Ödemeler dengesindeki çeşitli kalemlerden elde edilen gelirlerin sistem dışına (yastık altına-kasalara) çıkarılması veya finansman esnasında sistem dışından kaynak kullanılması şeklindeki kayıt dışı işlemler,
- Bazı verilerin (turizm ve bavul ticareti) anketler yoluyla elde edilmesindeki hatalar.

Sonuç olarak;

Net hata ve noksan hesabının pozitif olması ülkeye kaynağı bilinmeyen bir döviz girişinin olduğunu, negatif olması ise hangi kalemler ile olduğu bilinmeyen döviz çıkışını gösterir.

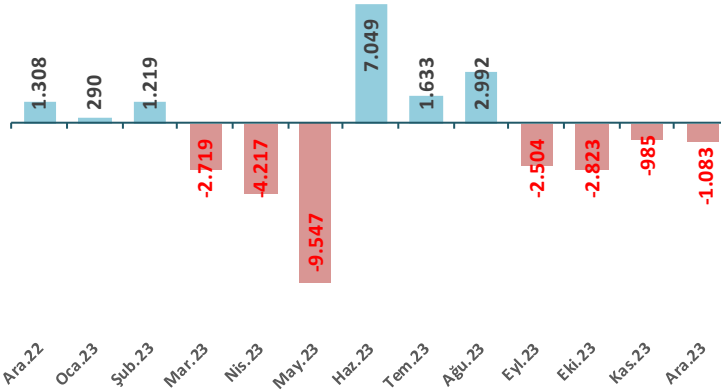
Buna göre net hata ve noksan kaleminde 2022 yılı Aralık ayında 1.308 milyon dolar giriş görülürken, 2023 Aralık ayında ise 1.083 milyon dolar çıkış yaşandı.

Net Hata ve Noksan, m\$ - Aylık					
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	868	2.636	290	-77,8%	-89,0%
Şubat	1.529	1.218	1.219	320,3%	0%
Mart	1.564	1.756	-2.719	A.D.	A.D.
Nisan	-1.221	2.546	-4.217	55,1%	A.D.
Mayıs	-399	1.661	-9.547	126,4%	A.D.
Haziran	2.812	2.249	7.049	A.D.	213,4%
Temmuz	2.723	4.329	1.633	-77%	-62,3%
Ağustos	1.396	2.639	2.992	83,2%	13,4%
Eylül	1.494	1.646	-2.504	A.D.	A.D.
Ekim	-817	1.951	-2.823	13%	A.D.
Kasım	2.265	2.245	-985	-65,1%	A.D.
Aralık	-10.570	1.308	-1.083	9,9%	A.D.
Ocak - Aralık	1.644	26.184	-10.695		A.D.

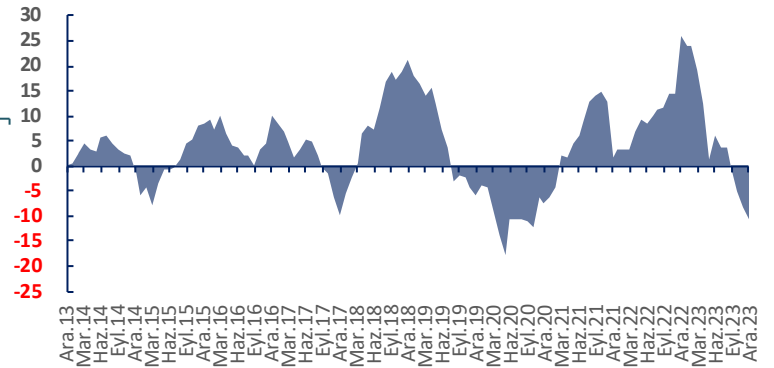
Net Hata ve Noksan, m\$ - 12 Aylık					
	2021	2022	2023	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-6.191	3.412	23.838	-9,0%	598,7%
Şubat	-4.320	3.101	23.839	0,0%	668,8%
Mart	1.971	3.293	19.364	-18,8%	488,0%
Nisan	1.824	7.060	12.601	-34,9%	78,5%
Mayıs	4.671	9.120	1.393	-88,9%	-84,7%
Haziran	5.931	8.557	6.193	344,6%	-27,6%
Temmuz	8.957	10.163	3.497	-43,5%	-65,6%
Ağustos	12.808	11.406	3.850	10,1%	-66,2%
Eylül	13.899	11.558	-300	A.D.	A.D.
Ekim	14.898	14.326	-5.074	1.591%	A.D.
Kasım	12.675	14.306	-8.304	63,7%	A.D.
Aralık	1.644	26.184	-10.695	28,8%	A.D.

Kaynak: TCMB

Net Hata ve Noksan, Aylık, m\$

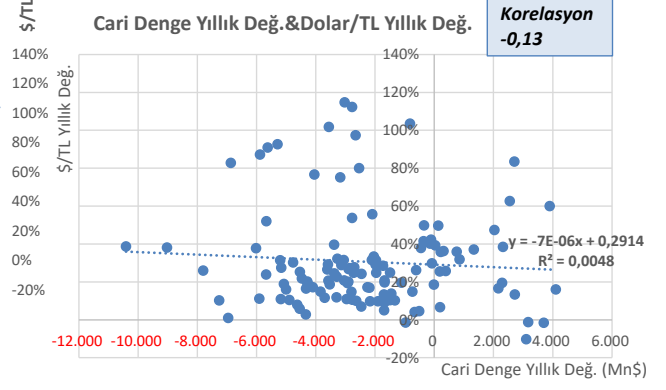
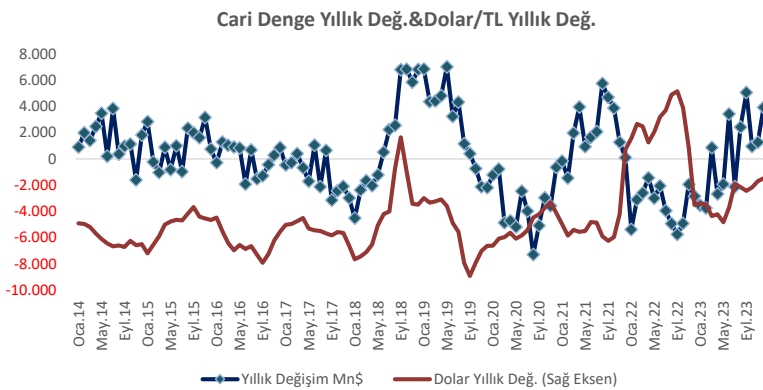
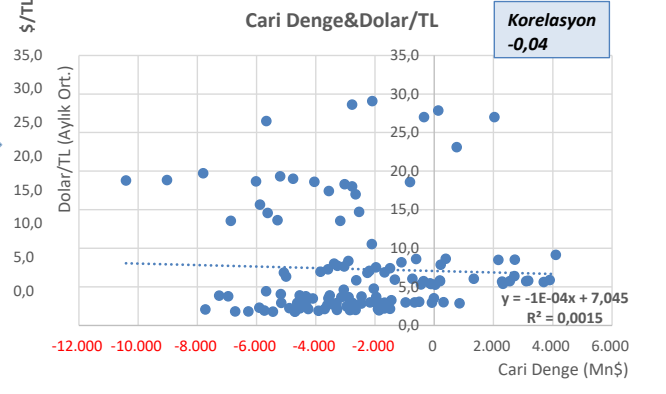
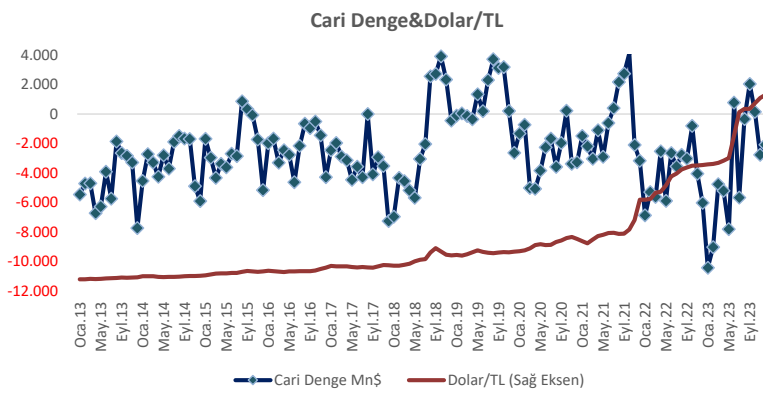
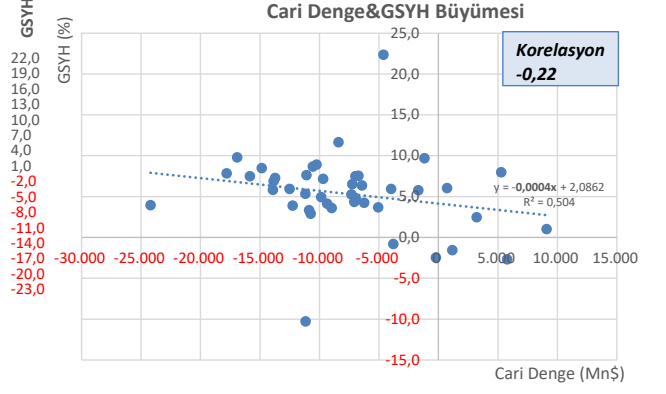
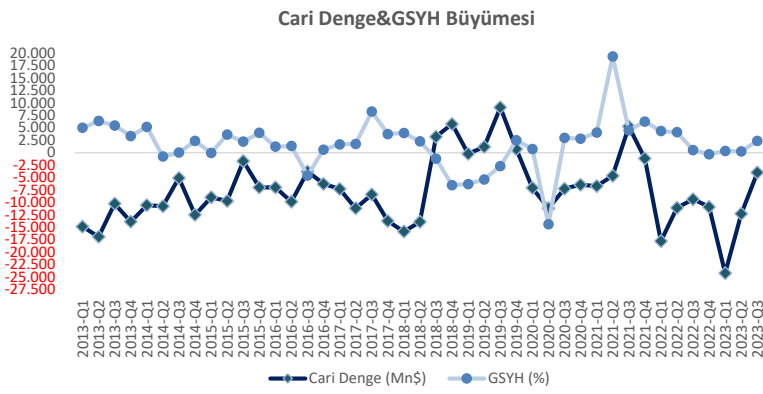

Net Hata ve Noksan, 12 Aylık, milyar \$

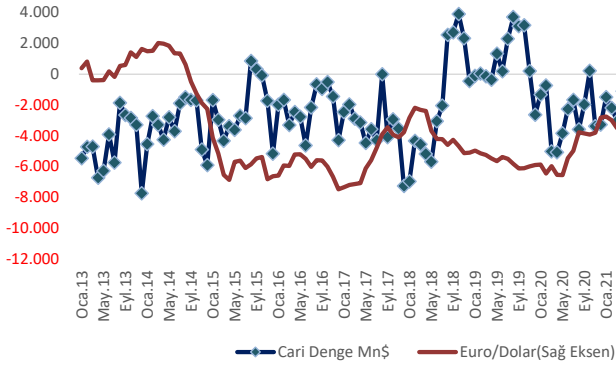
Korelasyon Analizi

Cari Denge ile GSYH Büyümesi, Dolar/TL, Euro/Dolar, Tahvil Faizi, CDS ve enflasyon arasındaki doğrusal ilişki korelasyon analizi ile incelenmiştir. Korelasyon analizinden çıkan en önemli sonuç GSYH büyümesi ile Cari Denge arasındaki korelasyonun 2020 yılı ilk çeyrek sonu -0,71 hesaplanmış olmasıdır. Negatif ve güçlü bir ilişkinin varlığına işaret eden bu oran ekonominin büyümesi için cari açık vermemiz gerektiği şeklinde yorumlanmaktadır. Bir başka deyişle ithalata dayalı bir büyüme modelimiz olup, GSYH artışı yükseldikçe Cari Açık rakamı da artmaktadır. Ekonominin soğumaya başladığı dönemlerde de cari açık azalmakta hatta cari fazla oluşmaktadır. 2020 yılı ikinci çeyreği sonunda ise GSYH büyümesi ile Cari Denge arasındaki korelasyonu -0,47'ye gerilemiştir. Korelasyondaki düşüşün nedeni 2019 yılı sonunda Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve sonrasında tüm dünyada etkisini gösteren koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı ikinci çeyrekte yaşanan olağanüstü durumdur. Salgın sebebiyle tüm ülkelerin kendilerini kapatmalarına paralel olarak ülkemizde de ekonominin kısmen kapanmış olması sonucu ülkemiz ekonomisinin 2020 yılı ikinci çeyrekte %10,4 daralması korelasyonda bozulmaya sebep olmuştur. Ekonominin soğumasının diğer indikatörleri olan Dolar/TL artışı, faizlerin yükselişi gibi parametrelerle Cari Denge orta derece pozitif korelasyona sahiptir. Dolar/TL arttıkça Cari Açık azalmakta hatta Cari Fazla verilmektedir. Kurdaki yükselişin ithalat fiyatlarının görece yüksek kalmasına ve Türk Mallarının ucuz kalmasına sebep olması ihracatı artırdığı gibi ithalatı da azaltmakta ve cari dengeyi pozitif etkilemektedir. Kurdaki yükselişin zamanla kanıksanmasıyla ithalata dayalı büyüme modelinin doğal bir sonucu olarak ekonomik canlanmayla beraber cari denge açık vermeye başlamaktadır.

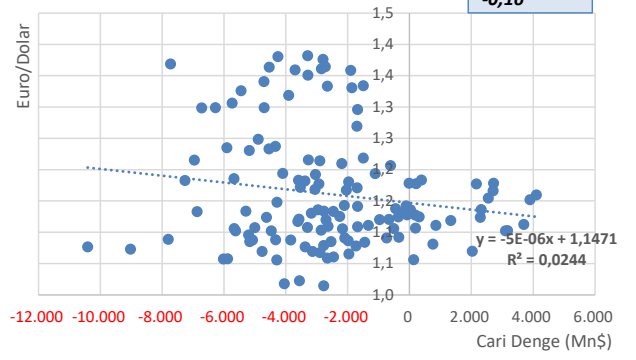
Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

Cari Denge&Euro/Dolar

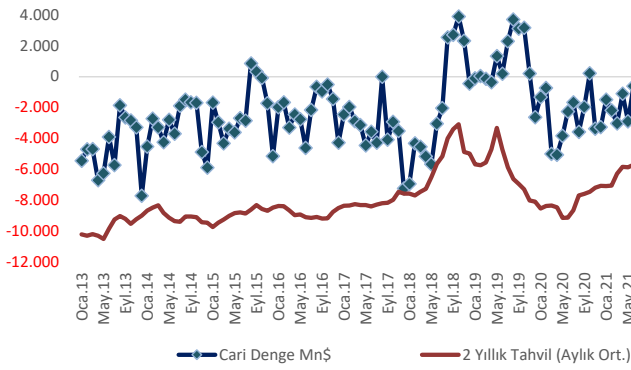

€/ \$

Cari Denge&Euro/Dolar

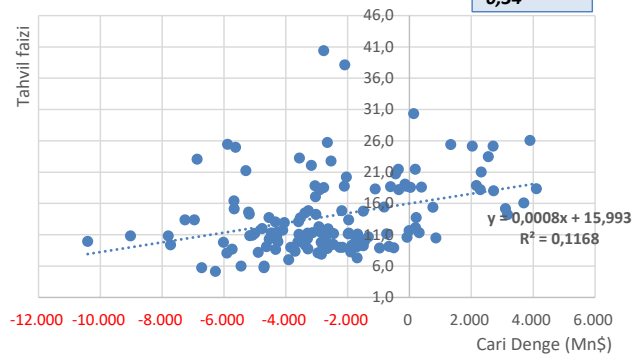

Cari Denge&Tahvil Faizi

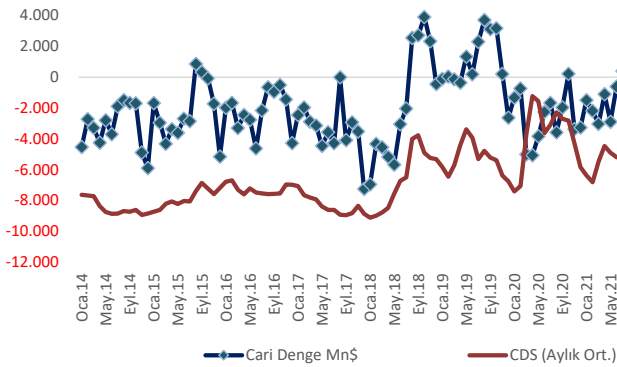

Tahvil

Cari Denge&Tahvil Faizi

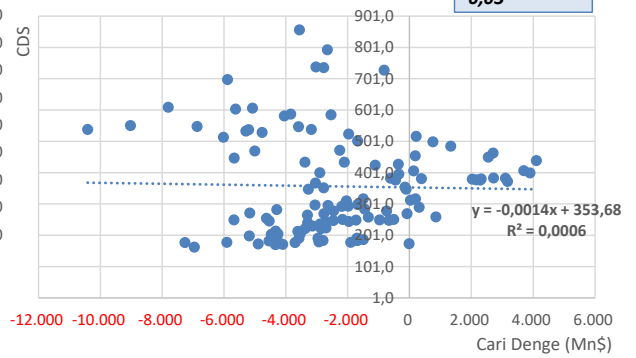

Cari Denge&CDS

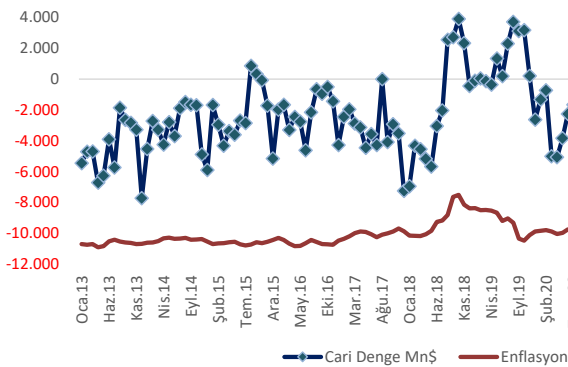

CDS

Cari Denge&CDS

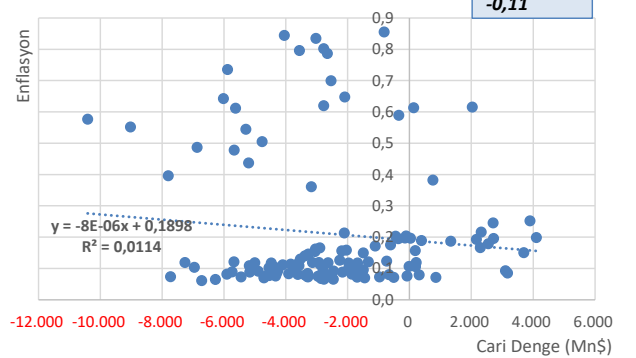

Cari Denge&Enflasyon

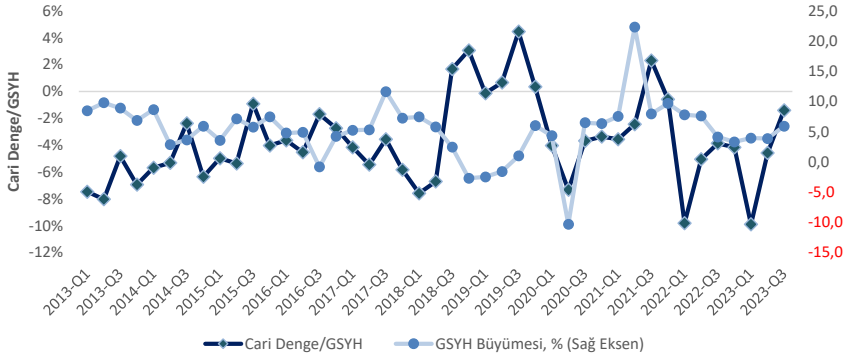

Enf.

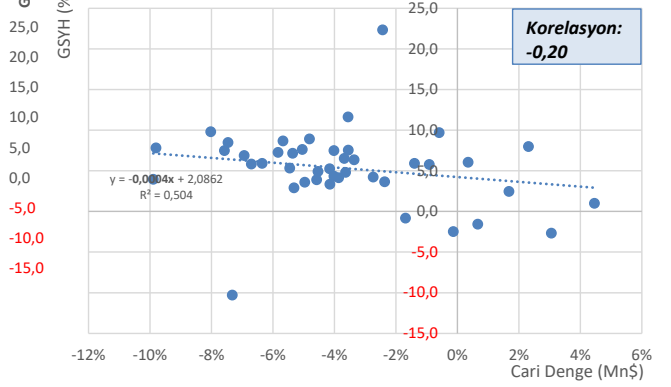
Cari Denge&Enflasyon

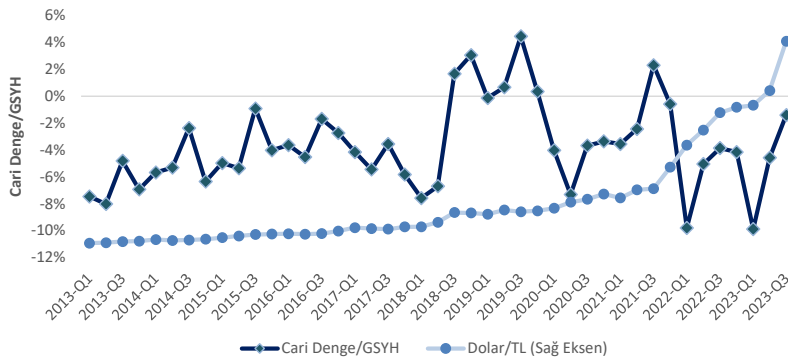
Cari Denge/GSYH&GSYH Büyümesi

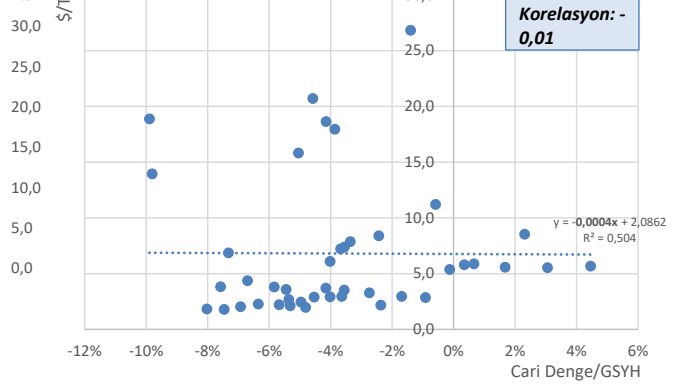
Cari Denge/GSYH&GSYH Büyümesi

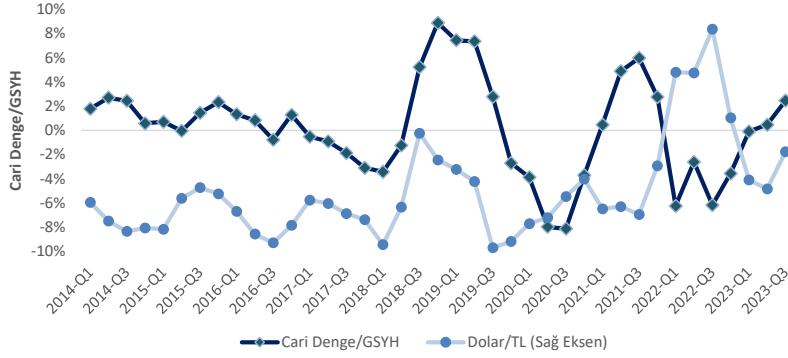
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL

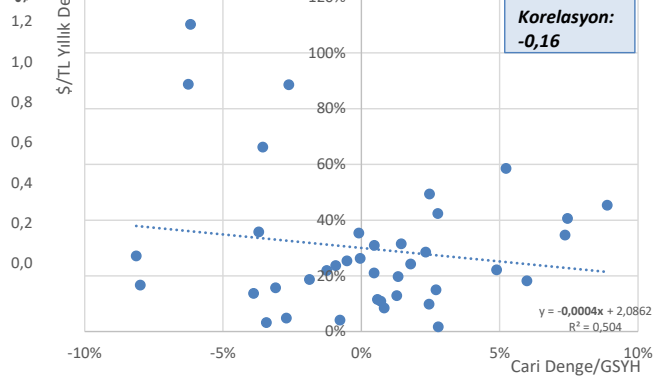
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL

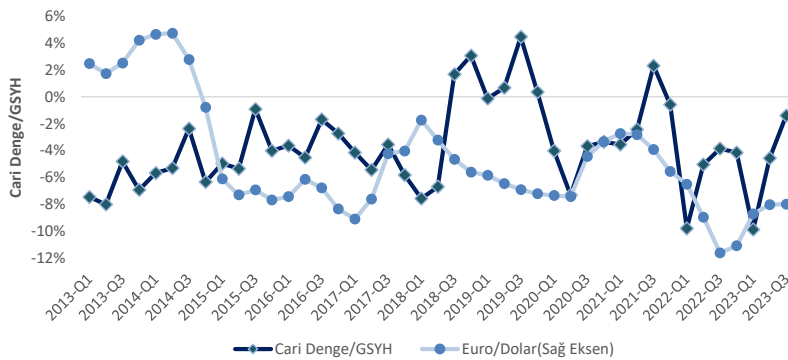
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL Yıllık Değişim Oranları

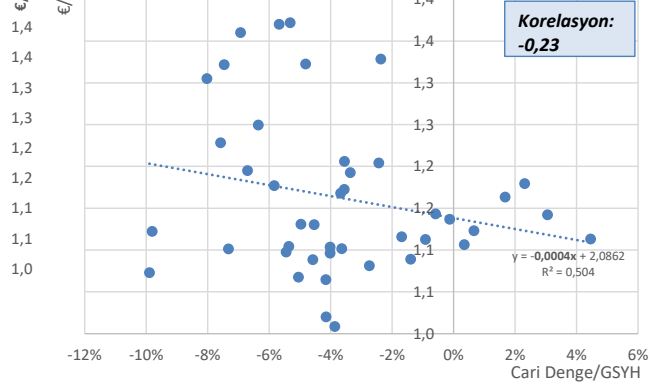
Cari Denge&Dolar/TL Yıllık Değişim Oranları

Cari Denge/GSYH&Euro/Dolar

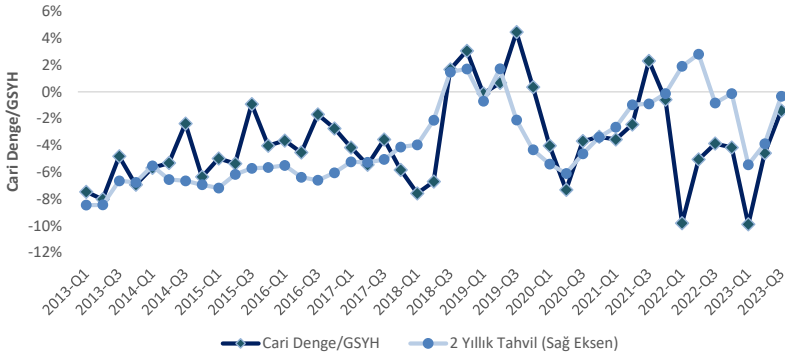

Cari Denge/GSYH&Euro/Dolar

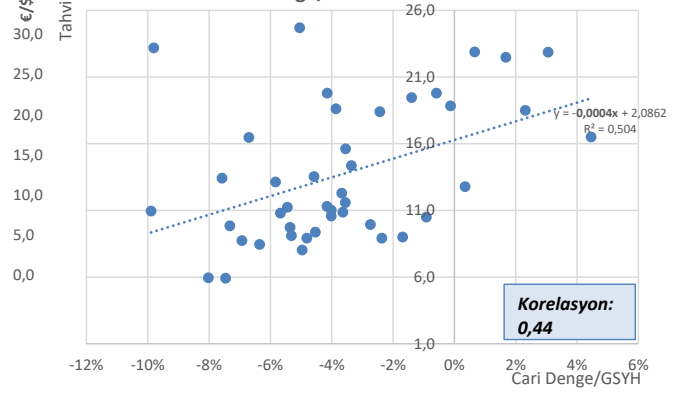

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

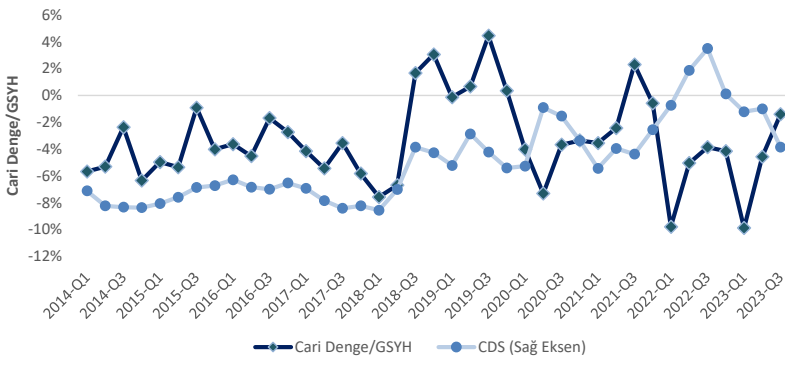
Cari Denge/GSYH&Tahvil Faizi

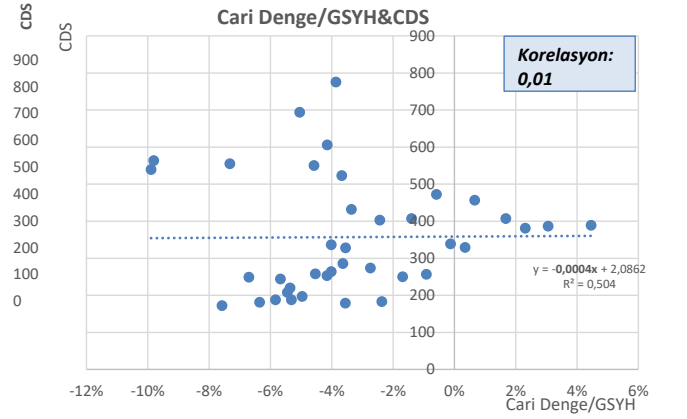
Cari Denge/GSYH&Tahvil Faizi

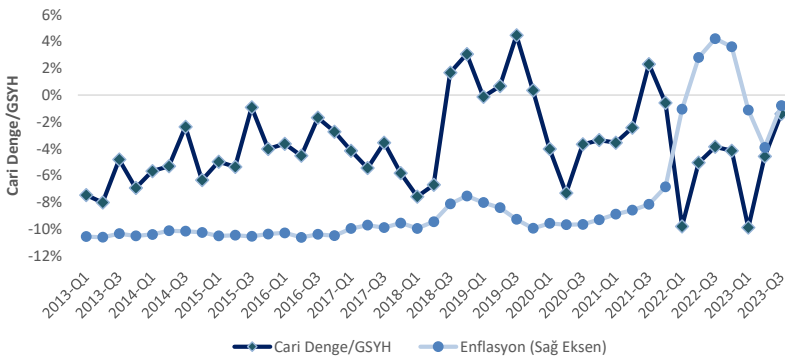
Cari Denge/GSYH&CDS

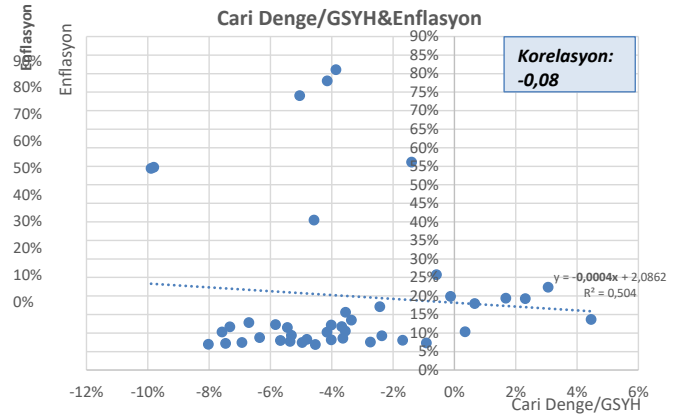
Cari Denge/GSYH&CDS

Cari Denge/GSYH&Enflasyon

Cari Denge/GSYH&Enflasyon

Bizim Menkul Değerler A.Ş. Araştırma Bölümü

Email : arastirma@bmd.com.tr

Telefon : 0216-547-13-00

Önemli Uyarı

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Burada yer alan bilgiler Bizim Menkul Değerler A.Ş. (BMD) tarafından okuyucuyu bilgilendirme amacı ile BMD'nin güvenilir olduğunu düşündüğü yayımlanmış bilgilerden ve veri kaynaklarından derlenerek hazırlanmıştır. Kullanılan bilgilerin hatasızlığı ve/veya eksiksizliği konusunda BMD hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. BMD Araştırma raporları şirket içi ve dışı dağıtım kanalları aracılığıyla tüm BMD müşterilerine eşzamanlı olarak dağıtılmaktadır. Ayrıca, Burada yer alan tahmin, yorum ve tavsiyeler dokümanın yayınlandığı tarih itibarıyla geçerlidir. BMD Araştırma Bölümü daha önce hazırladığı ya da daha sonra hazırlayacağı raporlarda bu raporda sunulan görüş ve tavsiyelerden farklı ya da bu raporda sunulan görüş ve tavsiyelerle çelişen başka raporlar yayımlayabilir. Çelişen fikir ve tavsiyeler bu raporu hazırlayan kişilerden farklı zaman dilimlerine işaret ediyor, farklı analiz yöntemlerini içeriyor ya da farklı varsayımlarda bulunuyor olabilir. Böyle durumlarda, BMD'nin bu raporlardaki tavsiye ve görüşlerle çelişen diğer BMD Araştırma Bölümü raporlarını okuyucunun dikkatine sunma zorunluluğu yoktur. BMD ve ilişkili olduğu firmalar bu raporda adı geçen pay senetlerinde pozisyon sahibi olabilir ve/veya raporun yayınlanma tarihinden sonra işlem yapabilir. Ayrıca yatırımcılar bu raporda adı geçen şirketlerle BMD ve/veya diğer ilişkili firmalarının iş ilişkisi içerisinde olabileceğini kabul ederler.

Bu çalışma kesinlikle tekrar çıkarılmak, çoğaltılmak, kopyalanmak ve/veya okuyucudan başkasına dağıtılmak üzere hazırlanmamıştır ve BMD Araştırma Bölümü'nün izni olmadan kopyalanamaz ve çoğaltılıp dağıtılamaz. Okuyucuların bu raporun içeriğini oluşturan yatırım tavsiyeleri, tahmin ve hedef fiyat değerlemeleri de dahil olmak üzere tüm yorum ve çıkarımların, BMD Araştırma Bölümü'nün izni olmadan başkalarıyla paylaşmaması gerekmektedir. BMD bu araştırma raporunu yayınlamaya, müşterilerine ve gerekli yatırım profesyonellerine dağıtmaya yetkilidir. BMD Araştırma Bölümü gerekli olduğunu düşündüğünde düzenli olarak yatırım tavsiyelerini güncellemekte ve temel analize dayalı araştırma raporları hazırlamaktadır. Bununla birlikte, bu çalışma herhangi bir hisse senedinin veya finansal yatırım enstrümanlarının alımı ya da satımı için BMD ve/veya BMD tarafından direkt veya dolaylı olarak kontrol edilen herhangi bir şirket tarafından gönderilmiş bir teklif ya da öneri oluşturmamaktadır. Herhangi bir alım-satım ya da herhangi bir enstrümanın halka arzına talepte bulunma kararı bu çalışmaya değil, arz edilen yatırım aracı ile ilgili kamuya duyurulmuş ve yayınlanmış izahname ve sirkülere dayanmalıdır. BMD ya da herhangi bir BMD çalışanı bu raporun içeriğindeki görüş ve tavsiyelere uyulması sebebiyle doğabilecek doğrudan ya da dolaylı herhangi bir zarar ya da kayıpla ilgili olarak sorumlu tutulamaz.